

Poslovni Center **HIT**

Nova Gorica

p a v i l j o n

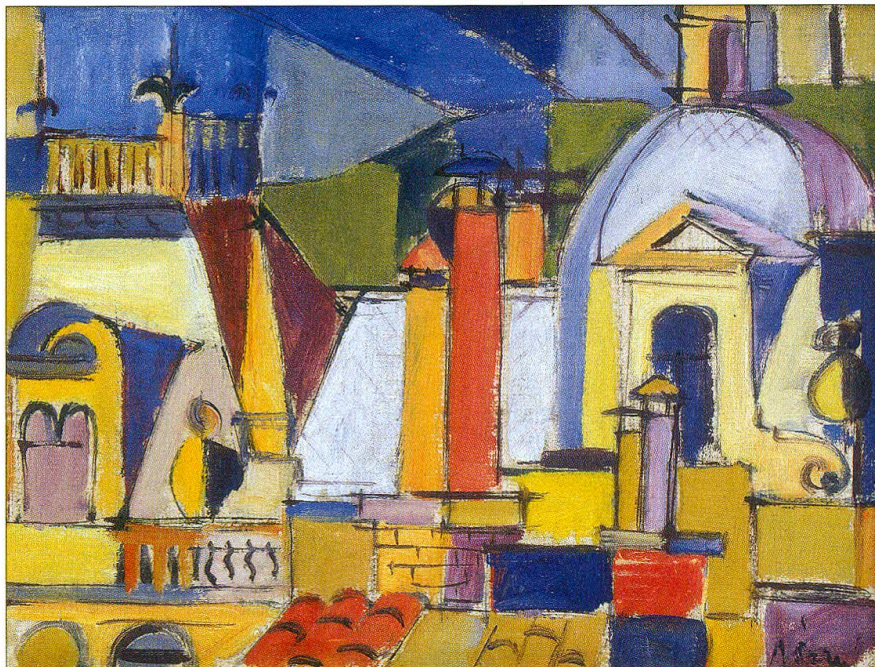
Avgust Černigoj

september 1998

“Moja umetnost je moj kapital.”

(Avgust Černigoj)

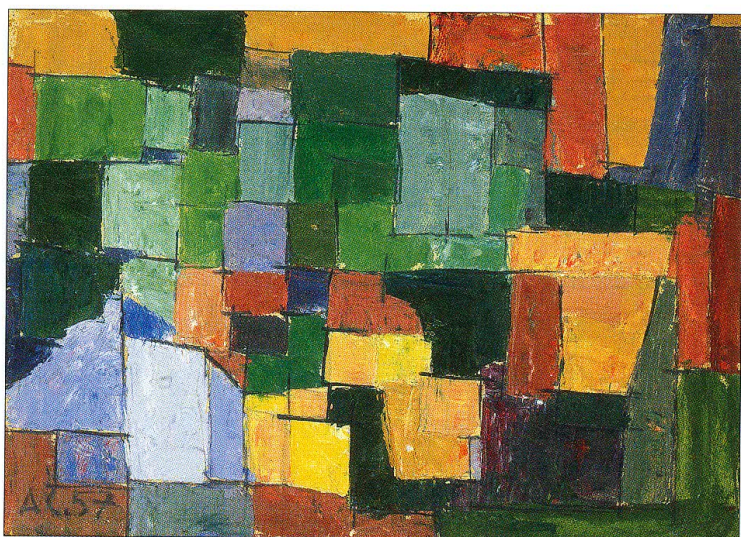
So ustvarjalci, ki potem, ko ustvarijo nek slog, ki ga publika sprejme, in kar likovna kritika označi kot avtorjevo prepoznavnost, le redko in s težavo zberejo pogum in odločnost ter se podajo negotovim novostim naproti.

Avgust Černigoj zagotovo ne sodi mednje. Njegov za novosti vedno odprt in dojemljiv, nekonvencionalen in antikonformističen značaj, ki se je odražal tako v njegovi umetnosti kot v zasebnem življenju, se je po kratkotrajnem, a intenzivnem bauhausovskem obdobju, za vedno navzel borbene in revolucionarne drže, s katero je leta 1924 v Ljubljani brezkom-

promisno postavil temelje slovenskemu konstruktivizmu. To so bila hkrati leta, ko je Černigoj najbolj intenzivno živel in ustvarjal v duhu avantgardizma ter na široko propagiral konstruktivizem.

Brez dvoma je ravno to obdobje njegovega ustvarjanja najpomembnejše tako za slovensko likovno umetnost kot je odločilno za nadaljnjo Černigojevo ustvarjalno pot. Konstruktivist po svojem najglobljem prepričanju in umetniškem izražanju se ni bal tako rekoč redno preverjati še v drugih izraznih slogih, nenehno preizkušajoč nove likovne tehnike in vsebine. Z iskreno radovednostjo in doje-

mlivostjo je spremljal nove umetnostne tokove v svetu ter z njimi, obogatenimi z njemu lastno in neizčrpno ustvarjalnostjo, seznanjal svojo publiko. Morda bi bilo enostavneje naštetih česa vse se Černigoj v svojem več kot šestdeset let trajajočem ustvarjalnem obdobju ni loteval kot obratno. Pa vendar poskušajmo vsaj v grobem zaobjeti področja, še danes vse premalo znanega in raziskanega, neizmerno plodnega Černigojevega delovanja. Prek figuraličnosti (h kateri se je v presledkih vedno znova vračal, s svojim značilnim likovnim izrazom) in magičnega realizma, se je loteval reševanja slikanja pokrajin, tiho-

žitij, pa tudi aktov in portretov v postkubistični maniri, se podal v abstrakcijo in informel, se z vključevanjem ready-madea v svoje objekte odzval na v šestdesetih letih na novo oživljeno zanimanje za dadaizem in ostale avantgardistične smeri, ter se igrivo in lahkotno pomudil ob novi geometrijski in pop art umetnosti.

Najbrže ni tehnike, v kateri se ne bi Černigoj preizkusil in je s svojim mojstrstvom obvladal, kot tudi preseneča nenavadno bogat in neizmerno raznolik vsebinski opus. Ob tem gre gotovo izpostaviti dve bistveni značilnosti Černigojevega ustvarjanja: prva je nedvomno njegova

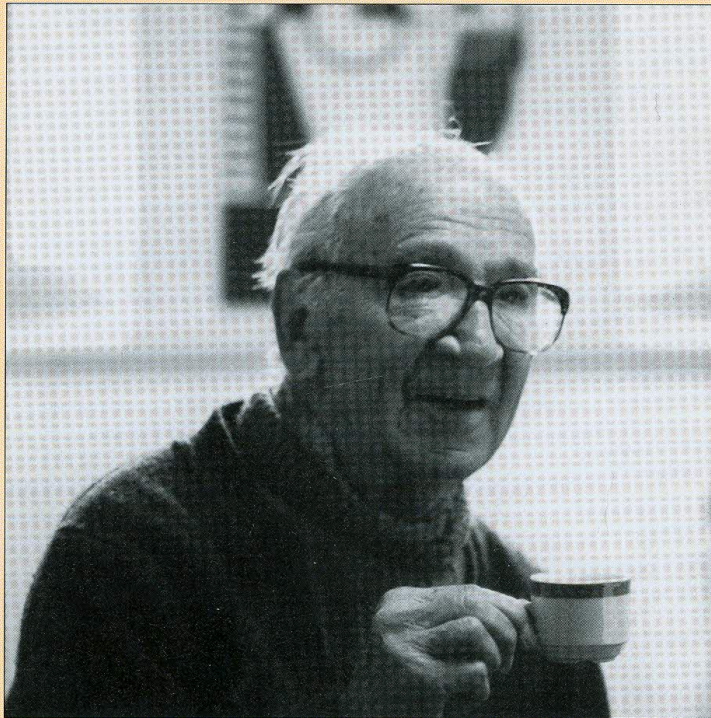
neizmerna ljubezen do polnokrvne barvne izraznosti. Še tako nenavadne in na prvi pogled nemogoče barvne kombinacije zaživijo na njegovih delih skladno, učinkovito in polnopomensko. Druga splošna značilnost, ki veje iz vseh umetnikovih del, je skorajda otroška igrivost in lahkotnost, s katero se je loteval ustvarjanja in ki jo je morda najlažje razbrati iz Černigojevih risb, akvarelov in različnih grafičnih tehnik.

Ob stoletnici rojstva utemeljitelja slovenskega konstruktivizma je pred nami le skromen, vendar zgovoren izbor iz njegove bogate zapuščine, ki priča ne le

o zavirljivi plodnosti in ustvarjalnosti umetnika, temveč tudi o pokončno in pogumno prehojeni življenjski poti, ki jo je Avgust Černigoj prehodil z neupogljivo samozavestjo umetnika, ki se zaveda, da je vsemu navkljub predvsem umetnost tista, ki ostane. In če je zavoljo razmer doslej le sorazmerno skromen krog strokovnjakov in poznavalcev vedel za Černigojevo visoko umestitev v okvire slovenske in evropske umetnosti, imamo tudi ostali ob letošnjem jubileju priložnost, da mu izkažemo dolžno spoštovanje.

Brina Čehovin

HIT Hoteli Igralnice Turizem
Delpinova 7a, 5000 Nova Gorica
Tel.: 065 126 40
Fax: 065 264 30
Internet: <http://www.hit.si>
E-mail: info@hit.si

Življenjepisni podatki

Avgust Černigoj se je rodil 24. avgusta 1898 v Trstu očetu Maksimilijanu iz Dobravelj v Vipavski dolini in materi Mariji Grgič s Padrič. V letih 1912-1916 je obiskoval umetno-obrtno šolo v Trstu, smer dekorativno slikarstvo. Od leta 1920-1922 je poučeval risanje v Postojni ter 1922. leta opravil v Bologni izpit za poučevanje risanja in umetnostne zgodovine na srednjih šolah. Že jeseni istega leta je odšel na študij na akademijo v München, od tam pa v Weimar, na znameniti Bauhaus. Avgusta 1924 je na Srednji tehnični šoli v Ljubljani, kjer je naslednje leto tudi poučeval, postavil na ogled prvo konstruktivistično razstavo-sintezo umetnostne in družbenorevolucionarne akcije. Sodeloval je z Delakovim Novim odrom in revijo Tank. Jeseni 1925, ko je bil politično pregan iz Ljubljane, se je vrnil v Trst, kjer je tako kot že v Ljubljani organiziral svojo privatno šolo in nadaljeval z agitiranjem konstruktivizma. Med drugim je v tem času sodeloval tudi kot scenograf in kostumograf za Ljudski oder pri Svetem Jakobu. Da bi preživel, je postal pleskar na čezoceanskih ladjah, nato pa dekorater. Med drugo svetovno vojno je poslikal več primorskih cerkva (Štivan pri Devinu, Knežak, Bač, Košana, Rečica), izredno pomembno pa je njegovo dolgoletno pedagoško delo. Po letu 1946 je do upokojitve 1970 leta poučeval na slovenski realni gimnaziji in učiteljski v Trstu. Zadnjih pet let svojega življenja je preživel v Lipici, kjer v galeriji, ki nosi njegovo ime, hranijo preko 1400 njegovih del. Umril je 17. novembra 1985 v Sežani, kjer je tudi pokopan. Za časa življenja je sodeloval na številnih razstavah doma in v tujini ter za svoje delo prejel tudi nekaj nagrad, med njimi 1978. leta tudi Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Izdal HIT Nova Gorica
Oblikovanje Bojan Bole
Fotoportret Tihomir Pinter
Fotografije slik Matjaž Prešeren
DTP ArtTECH
Tisk Grafika Soča, Nova Gorica, september 1998
Naklada 500 izvodov